

Kyrkogårdsvandring 2023 avdelning B Bredaryds kyrkogård – Pär Martin Nilsson berättar.

B495-496

Calle P, Carl Herman Persson 14/5 1877 i Nöbbele

Far: Statardrängen/torparen Peter Olof Jonasson född 13/2 1842 Mor: Maria Gustavsdotter född 21/3 1843. I familjen fanns flera barn. Familjen bodde bl.a i Loviselund och Genestorps Östergård. Betecknas där som inhyse.

Den 9/11 1892 lämnar de Kronobergs län och flyttar till Kärda i Jönköpings län. I Kärda bosatte de sig på Märkestorpet under Källunda. Carl Herman kom som dräng 15/11 1894 till Södra Ahltofta (Hörda Säteri), Han hade även drängplats på Herrestad,

Hustrun Karolina Helena Johansdotter 31/7 1873 född på Ljungdalen i Hovmantorp. Helena hade en tvillingsyster Emma Christina född 1/8 1873 (inte samma födelsedag). Denna syster dog redan 30/1 1874 av slaget, enligt prästens anteckningar.

Mor: Pigan Anna Lisa Jonasdatter född 23/4 1839, ogift. Barnen betraktas då som oäkta. Anna Lisa kom att gifta sig även om det dröjde. Den 9/4 1886, hon var då 47 år gifter hon sig med Johan August Johannesson, Han var då 24 år, alltså 23 år yngre.

Helena kom ut som piga i Wexjö stad, bl.a hos vagnmakaren Carl Magnus Svensson och handelsresande Knut Daniel Hjelmmerus. Den 27/11 1899 blir hon piga på stadshotellet i Visby. Här stannar hon i ca. fem år, även om hon är hemma i Hovmantorp vissa perioder. Hem flyttar hon till sist 19/10 1905.

Den 27/10 1906 gifter sig Helen och Calle P och flyttar till Bredaryd. Här hyr de i Framnäs (nuvarande Finnvedsbostäder) av Carl Nygren. Under tiden i Framnäs föddes deras två barn

Astrid Elisabet 9/5 1908 och Sture Carl Heimer 9/6 1912.

2/11 1914 flyttar familjen till Lundsvik, som ligger vid järnvägsövergången till Lunnamossen. Det var väl de som byggde fastigheten. Tidigare låg en backstuga på platsen. När Calle gifte sig kallades han jordbruksarbetare, men arbetade i Bredaryd som virkeslastare vid järnvägsstationen. Han bytte yrke och blev Handlare/knalle. På cykel åkte han runt och utbjöd sina varor, mest manufaktur men även slöjdalster, På lördagarna kom han hem. Då ställde han sig i deras affär. Dom hade en liten stuvaffär i bostaden, som sköttes av Helena underveckorna. Helena var duktig på matlagning. Troligen lärde hon sig detta på Stadshotellet i Visby. Hon anlätades som kokerska vid bröllop, begravningar och andra högtidsdagar/festligheter. Hon ska ha varit duktig på sömnad. Hon gjorde bl.a små väskor, rena konsthantverken. Men hon hade problem med synen. Hon såg perfekt på långt håll, men när hon satt och sydde kröp hon nära objektet hon höll på att förfärdiga, Hon var närsynt.

Den 22/6 1935 gifter sig dottern Astrid med Alvar Svenningsson. 1939 öppnar Calle P och Astrid stuvaffär i ordenshuset (Bygdegården). Senare hade Astrid själv affären och den flyttades till deras bostadshus på Parkvägen 17.

Sonen Sture gifter sig 11/8 1937 med Inez Virginia f Österberg, fosterdotter till Österberg, som ägde Annebergs gård några år på 1930 talet.

Calle avled 10/12 1948 och Helena 30/6 1950

När Astrid lämnade sitt hus på Parkvägen 17 bosatte hon sig i Framnäs (Albanovägen 1) Finnvedsbostäder, och hyrde en lägenhet. Hon var född där och man kan säga att cirkeln slöts,

B 501

Spets

Ida Charlotta Spets 1/8 1883 i Kållerstad.

Far: Sadelmakaren Peter August Spets född 9/5 1840 i Kållerstad

Mor: Maria Davidsdotter född 9/5 1843 i Åhs

De bodde på stället Klynnan under Hult eller Hule, Kållerstad.

I familjen föddes fyra barn

Johannes Emil 22/12 1876, Carl Leonard 14/6 1879, Ida Charlotta 27/2 1882 död 30/8 1882, Ida Charlotte 1/8 1883 (Vanligt med samma namn om barn avlidit)

Den 16/11 1914 blev Ida piga i Sörgården, Bredaryd. 29/12 1915 flyttar hon tillbaka till Kållerstad.

24/11 1914 dog modern Maria, året efter avled fadern den 30/10 1915. Under 1917 blev Ida gravid och föder en son Rune Oskar Reinhold 18/12 1917. Någon fader finns inte registrerad. Rune föddes med fysiska handikapp och intellektuell funktionsnedsättning, Ida behöll pojken, annars hade han väl hamnat på någon intuition för resten av livet.

Troligen upplöstes Idas föräldrahem vid föräldrarnas död. Ida och Rune bosatte sig i en stuga på Johan Albin Karlssons, Kållerstad Bredgårds, ägor.

Den 8/11 1920 flyttar de till Bredaryd. Då kallas Ida tjänarinna. Hennes anställning blev hushållerska hos Karl Emil Teodor Andersson, mer känd som "Kallegjutare", De bodde på Nyagärdet i Lund.

Rune berättade själv att "Kallegjutare" var snäll mot honom och det var väl de flesta i samhället.

Men en gång när han var liten, han var själv hemma, fick de besök av en kvinna i grannskapet. Ida hade kött på spisen, kvinnan såg detta och stal köttbiten. Rune sa att han hade inga möjligheter att förhindra detta.

En annan gång var han ute i potatislandet, han skulle hjälpa sin mor berättade han. Då kom en fru från Bredaryd och tittade på hans arbete. Så säger hon "Rune du är så ful att det vore bättre om du varit död".

1930 bor de på Lundbyholm som hyresgäster. De bodde på två ytterligare platser innan de kom till Häggegård år 1945 samt vidare till Rönnegård 1946. Den 1/6 1947 dör "Kallegjutare". Då blev Ida och Rune själva. Ida avled 1955. Jag är inte säker men tror de hyrde i Östergård då.

Så blev Rune ensam, men kommunen och goda vänner hjälpte honom. Rune hade kusiner, men jag tror inte de hade någon kontakt. Det var först på slutet av Runes levnad som han hade kontakt med, troligen, ett kusinbarn och dennes familj.

I början av 1960 talet fick han en lägenhet vid torget, Norregårdsvägen. Han behövde tillsyn varje dag. Middag åt han på ålderdomshemmet Vilan. Det var kanske därför han fick en trehjulig cykel för att ta

sig dit. Ibland på vintern fastnade han eller klarade inte backarna. Då brukade barnen på Knorren hjälpa honom.

Runt år 1970 flyttar han igen. Tre nya handikappanpassade lägenheter på Albanovägen 1 stod färdiga. Rune fick en, Till hans lägenhet byggdes även ett litet förråd till cykeln. Ett rum och kök, en altan där han kunde sitta på, sommaren. Här trivdes han bra enligt egen utsago. Det var när han bodde här som han lyckades bli involverad i Jehovas Vittnen. Bakgrunden var ett par i Bredaryd som tillhörde dom. De tog med Rune på möten. Jag vet inte hur lång tid detta pågick. Det slutade med att Missionsförsamlingen i Bredaryd "räddade" honom och han blev medlem hos dom. Rune fick flytta igen. Han blev "tvångsflyttad" till Torpagården. Han var så ledsen över detta, men ingen lyssnade på honom. Bakgrunden var att hemtjänstpersonalen skulle slippa köra till honom. Han hade hjälp flera gånger per dag. De ville att alla skulle bo på Torpagården.

Eftersom Rune var handikappad kunde han aldrig klara av något arbete. Men han någon form av hemarbete åt "Pungamakaren" Bror Abrahamsson, Han hade troligen någon form av pension när han bodde på Albanovägen 1. Många minns Rune när han tidigare åkte runt och sålde fröer.

Rune drabbades av epilepsi och diabetes. Rune dog 1993.

B618

Blomqvist

Gustav Albin Blomqvist 12/10 1867 i Nävelsjö. Ligger i Vetlanda kommun, alltså smålänning.

Den 11/5 1897 köper hans bror, Johan Ernst Blomqvist Grönlid. Johan Ernst var gift och hade familj. Albin bodde hos dom, Tidigare hade de bott i Forsheda.

Albin uppges vara sågverksarbetare. Det är möjligt att både han och brodern kommit till Västbo p.g.a arbete. Många skogsfastigheter skövlades, s.k. baggböleri, så det var gott om arbete.

I Bredaryd kom Albin att ingå äktenskap med hemmansdottern Karolina Svensdotter (Luna-Lina) från Tofhult. De gifte sig 28/9 1900. Karolina var förr 19/5 1874.

De bosatte sig på hennes föräldragård i Tofhult. Då ägde de inte gården. Det gjorde Karolinas bror Johan Svensson (Johan Luen). Han övertog gården när deras far dog, men "Luen" ägde inte gården i många år innan Albin och Karolina övertog den. Orsaken till detta ska ha varit att "Luen" misskötte gården. "Luen" och hans mor bosatte sig i en äldre stuga på gården, troligen en s.k. undantagsstuga. Modern kom senare till ålderdomshemmet, men "Luen" bodde kvar.

Den 25/12 1901 föder Karolina en dotter, Edla Svea Maria, deras enda barn.

3/6 192 gifter sig Edla Svea Maria med brädgårdsarbetaren Bror Enok Algot Karlsson född 23-6 1893. De gifte sig i Snöstorp, utan för Halmstad. Äktenskapet blev inte långt. Edla Svea Maria dog 4/1 1924. Orsaken till dödsfallet uppges vara en olyckshändelse, Det var kallt och vinter, förmodligen var hon väl påpälsad i långkjol. Hon ska ha satt sig på spisen och kläderna fattade eld. Det uppges att hon hade svåra brännskador, Hon hittades framför eldstaden. Dödsdagen uppges till 4 januari. Om hon var död när hon hittades eller om olyckan inträffat tidigare framgår inte.

Grannsämjan på gården var inte den bästa. Johan "Luen" var ett levnadsöde som kan betraktas som tragiskt. Han fick lämna gården till sin syster. Men han var väl till största delen själv ansvarig för sitt liv. Av fattigvårdsstyrelsen i Bredaryd betraktades han som arbetskygg. Han fick hjälp med kläder, mat

och reparationer av sin stuga, men han klagade. Han tyckte han fick för lite. Grannarna gillade honom inte bla. Stal han ved. Karolina och Albin ville att han skulle flytta, men det vägrade han. Det gick så långt som till att de skickade en skrivelse till Kungliga Befallningshavaren och ville ha honom avlägsnad från gården. Men han flyttade inte.

Karolina dör 3/7 1928 i struma. Men hon ligger inte begravd tillsammans med Albin. Det var tydligen inte så ovanligt. Det finns flera fall på Bredaryds kyrkogård där makar inte begravt tillsammans.

Johan "Luen" flyttar till ålderdomshemmet Vilan 8/11 1928.

Albin flyttar till Lönshult 27/10 1928 som hyresgäst. 1933 köper han Gärdet, där han bor till sin död.

Den 6/8 1940 dör Albin i magkräfta, d.v.s cancer.

B629

Lilla Lina

Karolina Haglund 20/5 1867, döpt 21/5 1867 född i Bongebo, Forsheda.

Far: Skomakaren Andreas Jonasson Haglund född 28/12 1836 i Angelstad.

Mor: Inga Stina Andersdotter född 1/11 1826. Hon var tio år äldre än sin make. Paret gifte sig 26/12 1866. Inga Stina var född i Tännö. De fick inga fler barn än Karolina.

Inflyttade till Bredaryd 29/10 1867. Bosatte sig i Qvarnabo under Bröttjestad, Norregård. Qvarnabo kallades bådetorp och backstuga.

Faders gick en tragisk död till mötes. Så här har prästen skrivit. "Försvann från hemmet 29 december 1904. Hittades död liggande framstupa död, i en vattenfylld grop den 9 januari 1905, på ett åkerfält på Johannes Nylander, Bröttjetad, Norregård ägd. Ca. 75 meter från byvägen mellan Bredaryd och Ås. Han hade antagligen fallit i mörkret, kommit av vägen och ej förmått uppstiga, utan blivit kvävd. Efter 30 december köld och snöyra. Polisförhör af kronolänsman Strandberg 10/1 1905. Ingen obduktion behövlig." Begravd 22/1 1905.

Skomakaren ska ha varit mycket begiven på alkohol. Personer i närområdet brukade skicka honom till Ölme stad, Reftele för att handla. Hans ersättning blev då att han fick smaka av varorna.

Kvällen/natten då han dog ska han ha varit i en grannby och festat.

Då blev inga Stina och Karolina själva. Den 31/10 1911 flyttar de till Furubacken under Bröttjestad, Mellangård. (Almqvist) Idag finns inga spår kvar av stugan. Inga Stina dog den 13/2 1914 och begravdes 22/2 1914. Som dödsorsak anges ålderdom.

Karolina kalls "Lilla Lina" och som namnet säger så var hon troligen kortväxt, men det finns det inga belägg för.

Prästen har angett hennes yrkestitel till "biträde i Hemmet". Hon skötte väl sin mor. Modern blev 88 år innan hon dog. "Lilla Lina" ska även gått runt och hjälpt bönderna och då fick hon säkert med sig en brödkaka eller en köttbit hem.

Furubacken ska ha varit mycket välskött både ute och inne. Något överflöd var det inte tal om. Hon hade inte klarat sig utan fattigvårdsunderstöd,

Inga Stina Haglund fick 8 kronor i tillfälligt understöd för inköp av ved 18/12 1905, 28 kronor 1911., år 1912 och 1913 samma summa samt 2 hl råg. Hon fick även 2 kronor årligen ur Erikssons donationsfond. Vid sin död var hon berättigad till 12 kronor för första kvartalet. Beloppet användes till begravningskostnaderna.

"Lilla Lina" fick 20 kronor år 1915. År 1919 hade summan ökat till 40 kronor. Dessa summor utbetalades kvartalsvis, Hon fick då 5 kronor varje gång som ökade till 10 kronor 1919.

"Lilla Lina" fick sluta sina dagar 2/9 1943. Kräfta anges som dödsorsak. Om hon dog i sin stuga eller på sjukhuset framgår inte.

B627, 628

Smedbo

Frans Edvard Svensson född 23/10 1877 i Smedbo

Fader Sven Johannisson Född 14/2 1838 i Reftele.

Moder: Augusta Stenqvist född 24/4 188 i Stockholm. Prästen kallar henne barnhusbarn. Kom till Södra Vissö som fosterbarn. Paret gifte sig 31/12 1862 och fick då bl.a Frans.

Ester Elisabet Johansdotter född 3/10 1858 i Kävsjö.

Fader Johan August Svenningsson född 8/5 1858 i Kävsjö. När dottern föddes var han ryktare vid Herrestad Säteri.

Modern Carolina Nilsson född 21/9 1853 i Forsheda,

Frans och Elisabet gifte sig 24/3 1906 och bosatte sig i Smedbo.

Följande barn föddes i äktenskapet.

Agnes Kristina Elisabet 24/7 1907 (B 650)

Svea Karolina 15/7 1910

Jenny Linnea Frideborg 30/1 1914

Berta Vivian Maria 22/7 1917

Sven Johan Einar 27/7 1924

Frans tillverkade laggkärl i vilka bl.a förvarades fläsk vid slakten. När gården var liten fick man hitta på något som gav extra inkomster. Även Frans far Sven Johannisson ägnade sig åt ett extra yrke. Han var smed. Mest var det reparationer åt lantbrukare. Frans avled 9/7 1943 i en hjärtattack. Ester levde fram till 1961.

B650

Smedbo

Agnes Kristina Svensson född 24/7 1907, äldst av Frans och Elisabets barn.

Flyttade till Berga 7/11 1930 SOM HUSHÅLLERSKA. Vet inte hur hon fick platsen, men tidningarna var vid denna tid fulla av annonser där det söktes bl.a hushållerska.

Agnes kom till Hörset Landbogård, till en ogift man. Han hette Otto Fingal Tage Håkansson, född i Ryssby 2/12 1901. När hon kom dit var han ägare till gården.

Lite bakgrundsfakta om Otto Fingal Tages familj. Fader; Håkan Peter Svensson född 8/4 1857 i Tutaryd. Moder; Inga Maria Petersdotter 26/11 1867 i Hjortsberga. Paret gifte sig 31/8 1889 och bosätter sig i Långhults Mellangård i Ryssby. Flyttade till Källhult, Västra Torsås 22/4 1904. Flyttar till Kalkalycke i Vislanda 26/3 1909, bodde även på Skörda Storegård innan familjen hamnade på Hörset Landbogård i Berga. I familjen föddes 11 barn mellan åren 1891-1909. Flera av dem emigrerade till Amerika. Modern Inga Maria Petersdotter dör 4/12 1918 och Håkan blir änklings.

År 1923 verkar det som Håkan sålt gården till Otto Fingal Tage. Håkan flyttar till Åby, Berga 1923, vidare till Tutaryd 14/9 1925 där han äger Tutaryd Muraregård .1/2 1928 flyttar han in hos en son i Lidhult. Men där stannar han inte länge utan flyttar till Ljungby 9/10 1928. Då äger Otto Fingal Tage gården. En del av hans syskon bodde även kortare eller längre perioder där.

Det är hit Agnes kommer, till Otto Fingal Tage och hans far Håkan.

Vad som händer de närmaste åren på gården finns inga exakta uppgifter om. Men enligt hörsägen kom ett svartsjukedrama eller triangeldrama utspela sig. Både sonen och faders ville ha Agnes. År 1934 var Håkan 77 år , Otto Fingal Tage 33 år och Agnes 27 år. En 77 årig man ville hon tydligen inte ha, utan föredrog den 33-årige sonen.

Den 15/12 1934 tar Otto Fingal Tage och Agnes ut lysning, men lyckan blev inte långvarig.

Den 19/12 1934 når dramat sin kulmen. Prästen har skrivit om Agnes. "Mördad, skjuten av sin tilltänkte svärfar med ett hagelskott i bröstet". Av dessa skäl avbröts lysningen.

Något rättsligt efterspel till mordet blev det aldrig. Samma dag begår Håkan (svärfadern) självmord. Han sköt sig. Det kan inte varit en trevlig julhelg för sonen. Både mista sin far och tilltänkta hustru under dessa omständigheter,

Hur gick det då för sonen? Gården såldes och en ny familj flyttar in 15/3 1935. Otto Fingal Tage bor kvar som inneboende till December 1935.

Den 12/12 1935 flyttar han till Hånger, utanför Värnamo, där han hade köpt sig en gård. Den 31/12 1937 gifter han sig och äktenskapet välsignades med åtminstone tre söner.

B341, 342

Damgaard

Johan Peter Damgaard född 10/2 1866

De första tio åren av hans liv finns in ha uppgifter om, De första uppgifterna om honom är när han inflyttar till Kärda 1876. Enligt husförhörslängden 1875-1880 i Kärda var han född på Fyen,(Fyn?) Danmark. Men enligt folkräkningen år 1950 skulle han vara född i Danmark, Uppsala län. Det sinns en socken där som Heter Danmark, Detta är troligen fel, så vi får lita på prästen i Kärda.

Enligt inflyttningslängden för Kärda inflyttar gossen Johan Peter Damgaard 24/11 1876 i församlingen. Men hur en dansk pojke hamnade i Kärda är ett mysterium. Han kom till torpet Målarebo, Hörda rote till Peter Magnus Niklasson. Och hans hustru Märta Johannisdotter. Här kallas han "legebarn", ej adopterad. I folkräkningen 1880 kallas han hyr barn.

Den 27/10 1882 flyttar han till Värnamo och innehar drängplatser. 1887 7/11 dräng hos Sven Anders Johansson Mellanhyttan, Kärda. 11/11 1890 kallas han dräng/inhyse bosatt hos Johan Peter Persson i Norrhyltan, Kärda.

Vid denna tid träffande han sin blivande fru, pigan Inga Kristina Svendsdotter född i Kärda 25/10 1855, elva år äldre än han. Den 28/6 1891 får de en son, Herman Alexander. De var inte gifta då. Inga Kristina hade en oäkta dotter född 1879 tidigare. Den 2/11 1893 gifter de sig och flyttar till Ekebacken, Kärda 7/11 1893 och skrivs som inhyse.

Den 5/5 1895 föds sedan en son, döpt till Johan Amandus Gotthard. Nu kallas Johan Peter torpare. Den 15/3 1909 flyttar familjen till Reftele, som torpare, i Västra Skedet under Öllestad Norregård.

22/3 flyttar äldste sonen Herman Alexander till Gammelstaden, Göteborg. 4/5 1914 flyttar familjen till Tovhult, Bredaryd. Här kommer familjen att stanna. Här blir Damgaard hemmansägare, dessutom anställdes han som lantbrevbärare. Yngste sonen flyttar till Reftele 1919 och gifter sig. Inga Kristina dör på Gislaveds sjukstuga 26/3 1938. Johan Peter avlider på Värnamo lasarett 23/7 1946.

Johan Peter gick med posten under många år. 1926 råkade han ut för en otrevlig incident. Det hade sänts in ett brev med grava anmärkningar mot honom till Postdirektionen i Linköping. Det gällde vårdslöshet i tjänsten. Detta brev har vi inte sett, däremot svarsbrevet om detta påstående.

"Till Postdirektionen i Östra distriktet, Linköping."

"Anmodan att yttra mig med anledning av en från Bredaryd avsänd, den 30 sistlidna september dagtecknad, skrivelse till Postdirektören i Östra distriktet, vilken skrivelse innehöll grava anmärkningar mot Lantbrevbärare J.P Damgaard i Tovhult Bredaryd, för vårdslöshet i tjänsten, får jag anföra följande. De fyra personer, med vilkas namn, skrivelsen undertecknats, förnekar på det bestämdaste, icke allenast att de undertecknat skrivelsen i fråga, utan även att de haft något som helst med densamma att skaffa. De har i stället offentligt förklarat, att de ej hava någon anledning till anmärkning mot berörde Damgaard, vilken under många år med nit och punktlighet betjänat såväl dem som alla de många andra postintressenter, vilka äro bosatta utefter postringlinjen. Namnteckningarna under skrivelsen äro tydligen förfalskade och harskrivelsen har med sannolikhet tillkommit på grund av någonting som står i sammanhang med vad man kallar, "den svenska avundsjukan" och i okynnessyfte, för att förorsaka obehag för lantbrevbärare Damgaard. Damgaard som är 60 år gammal, har ett ganska gott förtroende inom kommunen och är, så vitt jag känner och kunnat bedöma honom, både nykter, pålitlig och skötsam, samt dessutom synnerligen tjänstvillig och tillmötesgående.

Bredaryd i Jönköpings län den 16 oktober 1926

Alfred Johansson, ordf. i Bd.sockens kommunaln. Och K.F. ”

Tydliggen var både brev och innehåll ett rent falsarium. Det har aldrig framkommit om de fick tag i brevskrivaren. Men det var säkert ingen trevlig situation Damgaard hamnade. Han ska ha delat ur post två gånger i veckan. Han gick till fots med en stor väska. Den väskan blev väl ganska tung ibland. Det finns en historia om detta. Bakgrunden var att folk kommit på att man kunde beställa postorderkatalogen ”Åhlen & Holm” gratis. Den här katalogen skulle användas som gratis toalettpapper. Det var ont om papper, tidningar delades ofta mellan flera hushåll. En gång kanske väskan blivit extra tung p.g.a. dessa kataloger, så han ska ha slängt kataloger i skogen, Det ska ha skett vid Anneberg i närheten av järnvägen. Det var väl någon som hittade dem.

B282

Glyttebo

Sven Andersson född 18/2 i Eskilstorp.

Far: Anders Jonasson född 1/8 i Kulltorp. Han kallades ”Stor Anders” p.g.a. att det bodde en till med samma namn i Glyttebo, han kallades ”Lill Anders”

Mor Johanna Svensdotter född 4/11 1816 i Kärda.

1875 fick både Sven och hans far ”bevis att fara med handel”. Sven kom att kallas resehandlare och det var vad han gjorde. Hela sitt yrkesverksamma liv.

I oktober 1889 köper han Glyttebo. Föräldrarna får bo kvar på undantag.

Den 21/11 1904 dör ”Stor Anders”, den 26/11 1908 dör modern Johanna-

Sven var ogift hela sitt liv, men hade syskon och syskonbarn. En syster till Sven hette Matilda Kristina och hon gifte sig med Peter Johan Svensson från Åslarp. I familjen föddes två flickor.

Signe Karin Elisabet, som gifte sig med Johan Andreasson från Åslarp. Anni Maria Ultima, bosatt i Reftele.

Matilda Kristina och Peter Johan bodde som nygifta (1901) i Glyttebo. Flickorna föddes där. Flyttar till Åslarp 1907.

Sven bor kvar i Glyttebo till 17/12 1930, då han flyttar till Stengården, Lanna. Han flyttade till Salomon Johansson och Emma Kristina Svensdotter. Möjligen finns det släktskap. Sven avlider här den 13/4 1932. Som dödsorsak anges hjärtförslämning.

B95-96

Tofhult-Lilleskog

Stefanus Johansson skomakare, född 15/3 1854 i Bredaryd, Hallanäs under Anneberg.

Stefanus far: Johannes Staffansson född 3/1 1928 i Bredaryd.

Stefanus mor: Elsa Erikdotter född 16/12 1822 i Reftele.

Stefanus gifte sig 21/12 1884 med Johanna Svensdotter, född 1/7 1823 i Bredaryd, Gärdet.

Johannas Far: Sven Jonasson 2/5 1823 Bredaryd, Gärdet

Johannas mor: Anna Stina Jonsdotter 11/4 1823 i Eskilstorp Bredaryd.

Paret bodde som nygifta i Eskilstorp, arrenderade Peter Göransons gård. Flyttade till Lilleskog 6/10 1887.

Några egna barn fick de aldrig, men hade en pojke "till vård"

Johan Magnus Mauritz Sjöqvist född 29/12 1886 i backstugan >Sjödalen, Hamra Knutsgård, Bredaryd. Han betecknas som oäkta.

Modern Inga Kristina Magnusdotter, född 1848, fick sex oäkta barn. Hon dör 12/1 1890 i Lunginflammation. Pojken och syskonen tillsammans med morföräldrarna hamnar på fattighuset. Barnen blev utackorderade. Johan Magnus Mauritz hamnade i Lund hos Molin 1891. Den familjen flyttade till Ås 1896 och det är troligt att han flyttade till Stefanus då. Den 30/10 1906 flyttar han till Eksjö.

Stefanus kanske inte hade gjort något större avtryck i Bredaryds historia. Men det finns en visa om honom. "Stefanus Visa" av Johan Andersson i Ingarp. Visan skrevs 1918. Den handlar om ett slagsmål med Bengt Svensson. Några data om Bengt Svensson.

Bengt Svensson född 5/6 1867 i Örkened, Kristianstad län. Skåning, och korgmakare. Gifte sig med en piga Anna Fredrika Andreasdotter, född 3/3 1872, i Söragården 10/9 1897. Hennes födelseort är ibland Forsheda, ibland Hånger. Som nygifta hyrde de ett tag p Knorren, Bredaryd. Här föds deras första barn, sonen Herman Vitor 29/3 1898. De flyttar till Värnamo 1898 och får ytterligare två barn. Gerda Matilda Ingeborg 1900, Ida Amanda Cecilia 1902. Den 10/12 1910 flyttar de till Åbygget under Hamra Håkansgård. Året efter bor de i Lilla Norregård. 6/10 1915 hyr de i Tofhult, 20/10 1916 flyttar de till Nyhem, Baståsen. Här stannar familjen. Korgmakarens ekonomi var inte lysande, kommunen fick betala familjens hyra. Bengt frågade om de kunde få ett rum i fattighuset, men det blev blankt nej. Han ansågs dessutom fullt arbetsför. Det var då kommunen hjälpte familjen med bostaden i Tofhult.

Bakgrunden till "Stefanus Visa" ska vara följande. När Stefanus var på väg hem från kvarnen blev han stoppad av korgmakaren, som ville ha skjuts. Det gick bra, korgmakaren hade hämtat sin ranson och tullat på innehålllet. Till saken hör att Stefanus var nykterhetsvän. Vi vet inte om Stefanus klagat på korgmakarens liv och levande, men slagsmål utbröt.

Visan beskriver följande:

Det är strid uppå jorden bland människobarn.

Stefanus fick stryk när han körde från kvarn.

Yxan den högg han uti en säck, och säden

Den välte uti en bäck.

Sedan han åkallat den högstes namn,

till Lena i Baståsen krånglar han fram,
knackar på rutan och bliver släppt in.
Fasliga väl för hans söndriga skinn.
Men Korgis är efter hack i häl,
Genom rutan han ropar, jag slår dig ihjäl.
Så skickades bud till Anderas Petter i Knus,
nu var det fråga att han skulle ha skuts
De gingo till vagnen och satte sig på,
men när de skulle köra så var skaklarna å.
Hem han kom fast mycket yr,
Han liknar en sannskyldig biblisk matyr.
Johanna hon skriker och tager ej tröst,
Stefanus, Stefanus är huvudet löst.
Johanna jag säger dig sitt nu så still
Så ska jag berätta hur allt har gått till.
På vägen jag träffade ju en person
Som fått hem sin månadsranson.
Som lejon vi kämpade emot varann,
Så blodig jag var och i svetten sam.
Jag tog en i kragen och ropade stopp,
Då fick jag på käften så näsan flög opp.
Och jag måste säga dig det tyvärr
Jag tänkte på dig, men mest på min märr.
Stefanus, Stefanus bed till din Gud
Ty du haver syndat mot ett av hans bud.
Att du med din maka ej haft några barn
Därför, fick du stryk när du körde från kvarn.
Johanna du hädar jag detta ej tål.
Om jag haft en annan gemål.
Och hon hade fått vad jag dig givit har
Så ger jag mig fan på att jag varit far.

Stefanus blev misshandlad, men något rättsligt efterspel blev det förmodligen inte. Hade korgmakaren hamnat i domstol hade han troligen blivit dömd till fängelse.

Stefanus dog 10/1 1928 av lungsot. Johanna dog 6/5 1935 av ålderdom. Båda är begravda i samma grav. Bent Svensson dog 6/2 1935. Han ligger begravd på avd. B, Bredaryds kyrkogård. Död i hjärtförslamning.

Bengts fru Anna Fredrika flyttar som änka till Reftele. Hon flyttar till sonen Herman Viktor, som var gift och hade familj, bosatt på Varpet under Vä Ågård.

Sammanställt av Agneta Petersson